

A Sauer és Sohn-féle fegyverkonstrukciók.

A multkor megtekinttem a Sauer és Sohn-féle vadászfegyvergyár berlini „Zweigniederlassung“-ját. A cég a telep megtekintésére vonatkozó kérésemre legszívesebben hívott meg, a helyszínén pedig a gyár műszaki fővezetője, ki már több mint 15 éve áll a gyár műszaki részének élén, fogadott és kimerítően válaszolt kérdéseimre. Nézetei és tapasztalatai, a gyár újabb fegyverkonstrukcióit illetően, több oly érdekes adat birtokába juttattak, melyeket érdemesnek tartok a következőkben ismertetni.

Azt talán alig kell említenem, — hisz a legtöbb vadász ma már tudni fogja — hogy a Sauer és Sohn-féle suhli fegyvergyár a kontinensen e nemben a legelső helyen áll. Fegyverei, más cégekhez viszonyítva, aránylag a legdrágábbak, de a legszolidabb, legpontosabb kidolgozásúak is.

Csőanyagú ma már kizárólag Krupp-féle fegyvereső-acélt használ fel, még pedig elsőrendű sörétes fegyverekhez Krupp-féle „Spezial-Gewehrlauf-Stahl“-t, az olcsóbbakhoz „Fluss-Stahl“-t, golyós csöveihez pedig Krupp-féle „Guss-Stahl“-t. Összes újabb készítményei külsőleg nagyon egyszerűen vannak tartva. Azoknak a többnyire rettenetes kivitelű vadászkepeknek, melyek a régiek, de mégis sok új fegyver vasalkatrészeit díszítenek akarnák, tényleg azonban a szolid benyomás rovására azt — mondhatnám — nevetségessé teszik, itt semmi nyoma. Síma, sötétre, vagy márványozottan fútatott külső, legfeljebb egy kis angol arabeszk-gravírozással, barnára páczolt agy, kis pofadékkal, — ilyen a külseje a legolcsóbb és legdrágább fegyvernek is. Az árkülönbséget főleg a kidolgozás minősége és az olcsóbb, vagy drágább szerkezet határozza meg; az anyag még a legolcsóbb fegyvernél is jó, a használatban nagyon ellenálló, nem is említve, hogy a biztonság követelményeinek minden tekintetben megfelel.

A Krupp-féle „Spezial-Stahl“-csöveknek ismertető jele az a három, egymásba font gyűrű, mely kívül a tölténykamrán látható. Ez a védjegy. A „Fluss-Stahl“-csöveken ez nincs, azokon csak a jelzés áll: „Krupp'scher Fluss-Stahl“.

A cső belső megmunkálását illetően a gyár ma már egyáltalán nem állít elő u. n. „elfűrt csöveket“, melyeknél a tölténykamra észrevétlenül torkollik a tulajdonképeni csőbe. Azelőtt azt hitték, hogy az így készített csövek sűrűbben hordják a sörétet, ez azonban téves nézet, melyet legjobban megdöntenek a gyár kitűnően lövő sörétes csövei, melyek mindenikénél, kivétel nélkül, a tölténykamra végét kis perem markírozza. A jobb cső rendszeren hengerfuratú, a bal vagy fél, vagy teljes chocke. Az utóbb esetben a jobb cső fél chocke-furatú. Főleg a téli nyúl-vadászatok, meg a vízivadászatok számára készítenek ilyen fegyvereket, melyek azután lökésség dolgában nagyon felülmúlják a mi fegyvereink legtöbbjét. Nem mese az és nem is valótlan állítás, hogy egy ilyen fegyverből 80 lépésre, 8-as söréttel nyúlra biztos a lövés, persze jó célzást feltételezve. Hol marad ettől az a 40—50

lépéses distanczia 6-os, 4-es sörétre számítva, ami nálunk általában divék és a mi fegyvereink legtöbbjének megfelel! Ezek a fegyverek 80 lépésnyire ugyan sokszor cserben hagynának. A kevés valódi angol fegyvert leszámítva, a mi fegyvereink túlnyomó többsége közepes osztrák gyártmány, pedig hát a Pieper-féle puskák is, melyeket esinös külsejük miatt sokan oly nagyra tartanak, a közepesnél csak valamivel jobb lökésséggel bírnak, azonkívül a legtöbb olyan silány anyagból való, hogy a szerkeztőrészeket le is számítva, még a biztonság követelményeinek sem felel meg teljesen. Erről magam is mondhatnék egyet-mást tapasztalatból. Egyéb, német fegyvergyárból való puskát csak keveset használnak nálunk. Csupán újabb került be valamivel több Sauer-féle fegyver.

Mivelhogy most a hammerlesek érájában élünk, nem csoda, ha a gyár újabb kakastalan fegyverkonstrukciói iránt első sorban érdeklődtem. Figyelemre méltó dolgot hallottam itt. A fegyvergyárosok most kezdik lassanként belátni az annyit dicsért és a vadászközönség előtt is oly hírből álló Anson és Deley-féle törzsökrendszer hátrányait és kezdenek áttérni azokra a hammerles konstrukciókra, melyeknél a szerkezet a külső szerszámlapra van erősítve s így a rendszer nagyjából az eddigi kakasos fegyverekéire emlékeztet. Az Anson u. Deley-féle törzsökrendszer legnagyobb hátránya, eltekintve a komplikált szerkezet és nehéz hozzáférhetéstől, az volt, hogy — a ravasztartó lemezre lévén montirozva, — az agy nyakát igen gyöngítette, ami szilárdság tekintetében bizony nem vált e fegyver előnyére, most pedig a füsttlen lőporok használatánál még hamarabb lesz érezhetővé.

Mint a duplacsöves fegyver, hasonló szerkezetű a Sauer és Sohn-féle hammerles-drilling is. Figyelemre méltó, praktikus újítás ennél, hogy a golyós csőre szolgáló harmadik szerszám függetlenül áll a két sörétes cső szerszámjától és amíg a kettő az ismert módon a cső kinyitása által feszül meg, ez nyugodalomban marad. Ha ezt is meg akarjuk feszíteni, akkor a bal szerszámlapon levő, igen jól kézügybe eső emeltyűt lenyomjuk, miáltal a szerszám megfeszül és a jobb sörétes csőre szolgáló ravasz emeltyűjébe akad egyidejűleg, úgy, hogy ennek elhúzásával süthető el. A harmadik szerszám ekkénti megfeszítése az emeltyű segítségével, késedelem nélkül, egy pillanat alatt eszközölhető. Ez a szerkezet a gyakorlatban igen jól bevált s hova-tovább mindjobban kiszorítja a sok között főleg azt, melynél a fegyver kinyitása alkalmával mind a három zár egyszerre megfeszül. Tekintve, hogy rendszerint a golyós cső ritkán, a sörétes csövek pedig aránytalanul gyakran használatnak, a sörétlövések által okozott gyakori megrázkódtatástól a golyós cső megfeszített szerszámjának alkatrészei is meglazulnak, úgy, hogy a szerszám esetleg magától is elsülhet, a rúgó rugalmasságának pedig nem igen válik előnyére, ha folytonosan megfeszített állapotban van. Biztonsági szempontból pedig feltétlenül jobban felel meg az a szerkezet, ahol a golyós cső szerszámja rendszerint nyugodalomban van.

(Vége köv.)

ifj. Bartal Aurél.

Az ölyv táplálkozási viszonyairól.

(Adat a vadászat állattanához.)

(Vége.)

Arra nézve, hogy mily kártékonyvá válhatik az ölyv fészkelése idejében s hogy mily változatos az a menü, amelylyel porontyait ellátni szokta, érdekes például szolgálhat a következő eset. Egy erdész talált egy ragadozó madár-fészke, amelyből azután kiszedetett három már meglehetősen kifejlett madár-fiókat, amelyet később mezei ölyveknek állapítottak meg. Miután az erdész kezdetben nem tudta, milyen madárral van dolga, az öregeket is szerette volna elpusztítani; a három fiókat kivitte az erdő szélére s ott egy